СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 274. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 24 листопада, 1933. VOL. XLI. No. 274. Jersey City, N. J., Friday, November 24, 1933. THREE CENTS.

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В СПРАВІ ГОЛОДУ У СТЕЙТОВОГО ҐОВЕРНОРА

ПРОВІДЕНС (Род Айленд). — У ґовернора цього стейту, Ґріна, зявилася в пятницю, 17 листопада, українська делеґація та просила його вжити своїх впливів для ратування загрожених голодом Українців під большевицькою владою.

На чолі делеґації був гр. Омелян Рекрут, як предсідник Злучених Українців стейту Род Айленд, та гр. Едвард Ф. Соливен, секретар Американського Товариства для Визнання Української Републики. У склад делеґації входили околичні священики та група українських жінок в українських національних строях.

Делеґація предложила ґовернорови Ґрінови меморіял про українську справу. Ґовернор заявив, що він, щоправда, не може вмішуватися в заграничну справу Америки, котра належить до президента Злучених Держав, але подякував делеґації за те, що вона звернула його увагу на таку важну справу, як справа українська.

Місцеві й околичні ґазети подали вістку про делеґацію, а багато з них помістили фотоґрафії з авдієнції делеґації в ґовернора, котрій багато краси додали українські народні строї.

ПРЕЗИДЕНТ БОРОНИТЬ СВОЄЇ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ.

ВАШИНҐТОН.—З нагоди 300-літнього ювилею оснування Меріленду президент Рузвелт виголосив у Ворм Спрінґз, у стейті Джорджія, через радіо промову, в якій виступив проти ворогів його політики відбудови. Він характеризував своїх ворогів як могутніх противників, але впертих і нетерпучих. Він прирівнував боротьбу за релігійну свободу з перших днів кольонії Меріленду до теперішньої боротьби за відбудову краю.

Його секретар скарбу, Вудин, у розмові з ґазетярами виступив проти д-ра Спрейґа, що уступив з уряду, бо не годиться на ґрошеву політику президента Рузвелта. Морґентав, заступник секретаря скарбу, теж обороняв позицію уряду, кажучи, що ця політика не ослаблює, але скріплює кредит уряду.

Рівночасно Морґентав вволйв волю ґазетярів та з наступним вівтірком зніс заведені ним самим обмеження ґазетних репортерів.

УРЯД ДЛЯ КОНТРОЛІ АЛЬКОГОЛЮ.

ВАШИНҐТОН. — Установлений президентом алькогольний комітет предложив уже свій звіт щодо контролі виробу й торговлі алькогольними напитками по знесенню проґибіції.

На основі цього проєкту, уряд має завести в цьому промислі відповідний кодекс, що нормував би продукцію й торговлю. Урядовий комітет, який мав би нагляд над виконуванням кодексу, має видавати дозволи кождому фабрикантови й кождому торговцеви. Комітет має мати право обмежувати продукцію не тільки кождого фабриканта, але й кождої фабрики.

Комітет поробив теж ріжні пропозиції, які мають на ціли дати першенство американським виробам перед заграничними.

У леґіслятурі стейту Ню Джерзі появився проєкт установити урядника з „диктаторською" владою в справі торговлі алькоголем.

БОРОТЬБА ЗА СПРАВИ МЯГКОГО ВУГЛЯ.

ВАШИНҐТОН. — Ґенерал Джансон, начальник уряду відбудови краю, подав до публичного відома склад комітету для промислу мягкого вугля, що має вирішити всі спірні питання цього промислу.

Проти проголошеного складу комітету виступили негайно робітничі юнії з закидом, що там нема ні одного представника зорґанізованих робітників. З таким самим закидом виступила теж місс Перкінс, секретарка праці у кабінеті президента Рузвелта.

Ці протести розкрили суперечности, які істнують між провідними урядниками щодо робітничої політики.

КІНЕЦЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕТУ В СТРАТОСФЕРУ.

БРІДЖТОН (Ню Джерзі).—Летел і Фордні, що вилетіли з Акрон, у стейті Оґайо, на спеціяльно приготованому бальоні на розсліди вищих сфер земної атмосфери, осіли тут без пригоди.

Їх прилади показують, що вони досягнули висоти 59,000 стіп понад рівень моря. На основі власних спостережень вони заперечують чутки, що повітря у вищих сферах має пурпурову барву. Вони кажуть, що повітря там має сильно голубу краску, подібну до тої, яку воно має для людей на землі, одначе воно не має цеї блискучости. В міру того, як летуни підносилися вище й вище, більшість їх машинерії працювала краще. Радіо теж ловило голоси багато чуткіше.

ЩЕ ПРО ПАМЯТНИКИ ЗАРЕМБИ.

Як тепер виявилося, автором памятників інж. Заремби, є відомий варшавський письменник Лєо Бельмонт. Варшавська преса подає, що Бельмонт уживає всіх засобів, щоби вистаратися відкликання конфіскати, якій підпала ця книжка. Та як воно не булоб, то скандал з цією книжкою свідчить дуже відемно про польських письменників, коли вони покористовуються того роду сюжетами.

МІСТО, ЯКЕ ХОЧЕ БУТИ СЕЛОМ.

Біґач, місто в Боснії, вирішило з оглядів на ощадність перемінитись на село. Місто Біґач, засноване ще в тринацятому столітті, хоче зрезиґнувати з усіх міських почестей, як гербу, маґістрату і т. п. Але знайшлись і такі амбітні міщани що протестують рішучо проти переміни міста на село, обосновуючи своє домагання в той спосіб, що цілий світ сміявсяб з такого пониження.

ДАЛИ БІЛЬШЕ, НІЖ НАЗНАЧЕНО.

Остаточне обчислення всіх вкладів у недавню канадійську державну внутрішню позичку виказує, що ріжні фірми зложили 256 міліонів долярів, хоч позичка була означена на суму 225 міл. долярів.

ЖАХЛИВА КАТАСТРОФА В МЕДІОЛЯНІ.

В Медіоляні скоїлася жахлива будівельна катастрофа, що потягнула за собою кілька жертв у людях. Скількости убитих і ранених не можна ще до цеї пори устійнити. Катастрофа трапилася підчас бурення старого залізничого двірця, якого віядукт проходив через одну з найлюдніших вулиць міста. До половини розібраний віядукт не видержав власного напору і завалився. За інформаціями свідків, під ту пору переїздило вулицею особове авто і вантажний віз.

УБИВСТВО ВИКРИТЕ ПО ТРОХ РОКАХ.

Дня 14. січня 1930 р. напала жінка Параскіца Мардаре (в Румунії) свого чоловіка Константина Мардаре зі своїм любовником Василем Ґерманом. Василь Ґерман застрілив потім пяного в голову. Жінка зачала голосити, що чоловік поповнив самогубство. Вона жила в недозволених зносинах з Ґерманом. Чоловік стояв обоїм залюбленим на дорозі. Поховавши його, обоє подружились і все було в порядку. Аж тепер по трох рокаж жандармерія викрила злочин і заарештувала чоловіка й жінку: Василя й Параскіцу Ґерманову.

ВИВЕЗЛИ ЗАСУДЖЕНИХ ІЗ САМБОРА.

Міністерство справедливости наказало вивезти Романа Барановського, Ол. Бунія і Мик. Мотику, засуджених недавно в Самборі, до одного з дальших карних заведень. Наслідком того оборонці Барановського і Мотики порозумілися негайно зі своїми клієнтами і внесли касацію. Буній присуд приняв. В середу, 11. жовтня, вивезено всіх трох засуджених під сильною поліційною ескортою з Самбора в невідомому напрямі. Примістять їх правдоподібно у свентокшиській тюрмі.

NRA MEMBER U.S.
WE DO OUR PART

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ НА БУКОВИНІ.

В неділю, 15. жовтня, уладило черновецьке товариство „Мужеський Хор" два концерти в полудневій частині Буковини: пополудні в Чудині, а вечером у Сторожинці. Треба відмітити, що „Мужеський Хор" — це перше товариство, котре по війні працює для рідної культури на полудневій Буковині. Дуже-дуже мало працюють наші товариства, а коли що й роблять, то лише на півночі. До Серету, Сторожинця, Силєтина не доходить ніхто. Аж „Мужеський Хор" протоптує стежечку українській культурі до українського селянина в полудневій Буковині. Працю цього товариства зможе оцінити аж будучий історик нашого лихоліття. Тому треба якнайгостріше осудити тих людців, котрі в самім розгарі праці здезертирували з того товариства, виступивши з „Мужеського Хору", щоб заповнити ряди анемічного жидівського товариства „Тіпографія". Стид і сором!

ЧИ НОВА НАПАСТЬ?

Університетський проф. Іван Ністор, відомий україножер та інспіратор румунізаційної офензиви на Буковині, оголосив у пресі, що за кілька днів вийде друком у румунській мові його праця: „Українська проблєма в історичнім освітленні". Заразом подає вже й зміст своєї книжки. Ось цікавіші заголовки: 1) Київська держава. 2) Князівство Галич. 3)Берладська грамота та походження придунайських міст. 4) Румуни як приятелі й оборонці Українців. 5) Козаки і Румуни. 6) Богдан Хмельницький та Василь Лупул. 7) Гетьманство Дорошенка та Дука-воєводи. 8) Мазепа в Молдаві. 9) Добрі сусідські звязки між Україною та Румунією. 10) Україна і Бесарабія. 11) Мир у Берестї. 12) Українсько-румунські відносини по війні.

Проф. Ністор належить до того гуртка людей, котрі донедавна гістерично заперечували само істнування Українців на Буковині і в Бесарабії. Чи в новій своїй праці стане він знову виливати помиї на голову „торбарів" (так історик і бувший президент міністрів Йорґа називає Українців!), небавком побачимо. Одначе зросту національної свідомости на Буковині і в Бесарабії не стримає вже ніхто. Той зріст, не зважаючи на нечувані переповни й переслідування, йде стихійно.

ДУШОГУБСТВО.

В Старяві біля залізничої стації знайшли вбитого 22-літнього І. Малицького. Арештували вбивника, токаря І. Корсика. Вів зізнав, що вбив Малицького на тлі особистих порахунків.

НІМЦІ ПРО НАШУ ЕНЦИКЛЬОПЕДІЮ.

„Праґер Прессе" про Українську Загальну Енцикльопедію поміщує у своїм числі 18. жовтня замітку у відділі „Наука". Читаємо в ній між іншим таке: „Останні пять зшитків від 21—23 і 29—30 є в деяких подробицях дбайливіші і послідовніші, як перші: бракує в них менше дат, є менше зайвих гасел, менше помилкових даних, дарма, що назагал можна запримітити дві великі трудности, з якими видавці мусять невпинно боротися. Першу накинули самі умовини праці і лежить вона у тому, що всю українську частину треба було дослівно творити з нічого, другу створили собі видавці, коли приняли сміливий плян усе світове знання схопити звязко у 2,000 сторінках. Коли це завдання виконане хочаб у 50 відсотках — то справді можуть поглянути на закінчену працю вдоволені. В останніх зшитках треба підкреслити гасла Словаччина, Словенія, Чехословаччина, з усіми приналежними до них відділами, як мова, література, тощо".

СКОНФІСКОВАНІ ЛЕТЮЧКИ.

Як довідується польська преса, в Цешині сконфісковано великий транспорт летючок ОУН, які надійшли з Чехословаччини. Летючки закликають українську молодь до бойкоту польських шкіл і вчителів.

ПОСТЕРУНКОВИЙ ЗГИНУВ ПІДЧАС БІЙКИ.

В часі забави пожежної сторожі в Ходачкові Великім, тернопільського пов., прийшло до бійки, що скінчилася кріваво. Щоби зліквідувати бійку, прийшов командант місцевого поліційного постерунку Зигм. Півко, що приїхав недавно з Варшави. Підчас його урядування хтось з присутніх різнув його ножем у карк і вбив на місці. Ведеться слідство.

АРЕШТУВАЛИ КОРАБЕЛЬ.

У данціґській пристані арештували французький корабель „Скандинавія". Ствердили, що корабель наробив довгів на 38,000 зл. і з того самому морському урядови належалося 5,200 зл. Корабель арештували саме, як мав виплисти на море. Справу віддали окружному судови в Ґдині.

ОПРИШКИ НА БУКОВИНІ.

Румунська поліція зліквідувала опришківську ватагу. Ватажком опришків був Захар Білинський, селянин зі села Жучки біля Черновець. Перед війною був Білинський у Шікаго. Арештували теж жінку Білинського, двох братів і братову та чотирох інших спільників. Білинського вважали порядним господарем. Арештований Білинський признався до 22 вломів і грабіжницьких нападів.

ЗЛОЧИННА БЕСТІЯЛЬНІСТЬ.

В Кишеневі вдерлися два узброєні й замасковані бандити вночи до хати Катріни Райлян, що мешкала коло рогачки Скіноса. Бандити мучили жінку, щоби вона сказала, де тримає гроші. Не можучи видержати болів, вона передала бандитам 3,000 левів, що їх була сховала в матераці. Невдоволені цією добичю, бандити кинулися на нещасну й знасилували її один за одним.

РОЗБИВСЯ КОЛО ХАРКОВА НАЙБІЛЬШИЙ СОВІТСЬКИЙ ЛІТАК

МОСКВА (Росія). — Недалеко Харкова, столиці Радянської України, розбився величезний літак, хвала совітської техніки. Літак К-7 побудовано в харківських заводах з матеріялів, добутих на Україні. Будували його совітські техніки.

Уряд добачує в розбиттю саботаж. Зприводу цього вже переведено арешти.

Підчас катастрофи згинув славний совітський летун Снеґеров і 13 інших осіб, як Геронко, Липа, Власов, Баришников, Карпененко, Шкловський, Зарецький, Панчинський, Пилаш, Лимаш, Зайцев, Петиненко й Сахно. Це інжинири, механіки і техніки.

Літак К-7 важив 20 тон і мав приміщення на 120 пасажирів, а в каютах були по 4 ліжка, побудовані на лад спальних залізничих ваґонів.

Катастрофа наступила підчас лету недалеко харківського летунського поля.

Плян літака виробив А. Калінін, свояк президента Совітів, Михайла Калініна. Матеріяли на будову спроваджувано головно з Дніпропетровська, металюрґічного центру України.

„ЗАВТРА УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЄМИ В ПОЛЬЩІ".

ВАРШАВА (Польща). — Варшавський польський студентський часопис „Жиціє Академіцке" розписав анкету на тему „Завтра української проблєми в Польщі". В тій анкеті хоче ґазета дістати відповіди на три питання: 1) Автономія, самоуправа, чи...? 2) Справа українського університету і 3) Будучність української молоді.

Перший відповів на ті питання Станислав Папроцький, директор „Інституту національних дослідів". Автор признає, що українська проблєма має в Польщі найповажніше значіння. Він каже, що польська політика повинна змагати до того, щоби знайти збіжність між інтересами Українців у Польщі та державним інтересом. Автор висловлюється проти територіяльної автономії для земель Західньої України під Польщею, а радить допустити Українців до самоуправи в громадах, повітах і воєвідствах та дати їм змогу заспокоювати свої потреби в культурній і суспільно-господарській ділянці. Він теж є за негайне заснування українського університету.

Відповідь Папроцького вказує на те, що він не хоче глядіти на українське питання як питання політичне, а тільки як на культурне й господарське.

СОВІТСЬКІ ВІЙСЬКА НА МАНДЖУРСЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ.

ХАРБІН (Манджурія). — Червоноармійський відділ віхав на вантажних автомобілях на територію Манджурії й вів перестрілку з пограничною сторожю. З того приводу уряд Манджурії вніс у Москві протест.

ВІРНА ЛЮБОВ.

ТОКІО (Японія). — Тунґ-Ю-Чу вернувся з Канади до Японії вже старцем, маючи 70 років, але зате з великим маєтком. Тут одружився він з 68-літньою Ванґ Мей-Шун, у якій залюбився, коли був молодим хлопцем. Він заручився з нею в 1880 році, та молода, тоді 16-літня дівчина, боялась вибратися з ним у далеку дорогу до Канади. Тунґ-Ю-Чу поїхав сам, а його дівчина обіцяла йому ждати на нього, поки він не вернеться. І додержала вірно слова.

НІМЧЕННЯ ЦЕРКВИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — В Німеччині йде завзята боротьба за церкву. Наці взялися до німчення церкви, бажаючи усунути з неї те все, що нагадує „орієнталізм" та жидівство. Найбільша боротьба йде за біблію старого завіта.

В Шлєзвіґ-Гольштайні видано для евангелицьких церков розпорядок, який наказує зачинати й кінчити відправи по церквах від гітлєрівського поздоровлення. Вірні мають відповідати таким самим поздоровленням.

КОНФЕРЕНЦІЮ РОЗЗБРОЄННЯ ВІДЛОЖЕНО.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Наради світової конференції міжнародного роззброєння відложено до половини січня наступного року.

ФРАНЦУЗИ НЕ ДОВІРЯЮТЬ ГІТЛЄРОВИ.

ПАРИЖ (Франція). — Хоч Гітлєр запевняє Францію, що він хоче жити з нею в мирі, Французи назагал не довіряють Німеччині. Але всетаки є тої думки, що треба шукати з Німеччиною згоди шляхом прямих переговорів з Гітлєром.

АНТИСЕМІТИЗМ У РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — До влади прийшов ліберальний кабінет, який має найбільше клопоту з поборюванням румунських фашистів, котрі ведуть по цілім краю антисемітську пропаґанду. Фашистів підпирають у великій мірі Німці, які становлять подавляючу більшість у Трансильванії.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На три місяці	$ 2.75
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На рік	$10.00

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1858

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ХАЙ ЖИВЕ РАДЯНСЬКА УКРАЇНА!"

Проти української протисовітської демонстрації в Ню Йорку вирушила міжнародня зграя з десятками таблиць, українською мовою, на яких видніли написи „Хай живе Радянська Україна". Річ ясна, не несли тих таблиць українські робітники, бо їх там так якби не було. Поховалися навіть большевицькі громили-провідники, що по українськи взивали на вічу до розбиття демонстрації, заповідаючи, що одно певне, що т. зв. народні провідники на протисовітську демонстрацію не прийдуть. А вийшло так, як треба було сподіватися. З національного табору прийшли провідники, а большевицькі українські громили поховалися. Замісць себе вислали міжнародню зграю, зібрану зі всіх можливих національностей і пород, і казали їй представляти „Радянську Україну" й „українське робітництво".

Більшої нечести не можливо було нанести українському імени. Отсе міг дійсний український робітник переконатися на власні очі, хто це хоче „Радянської України", хто її держить у своїх лабетах, хто її тепер представляє, нею править, хто її обдирає і хто вимордовує міліони українських робітників і селян, таких як ті, що виходять на вулиці американських міст, щоби протестувати проти Совітів.

Для тої міжнародньої зграї важне те, щоби був вратований Союз Соціялістичних Совітських Републик, зглядно Росія. Та зграя навіть певно не знає, де лежить Україна, який там жие нарід і чого він хоче. А для нас Україна це не є якийсь штучний, мертвий витвір, якась географічна чи яка інша назва, а живі люди, які жиють на Україні. Тому сама назва „Радянська Україна" є для нас нічим, коли під тою назвою криється економічний визиск українського селянина й робітника, коли тою назвою закривається нищення української культури і такі варварства, як вимордовування державою міліонів населення голодом.

Таку протиукраїнську „Радянську Україну" можуть попирати тільки такі її „представники", яких ми мали нагоду бачити на вулицях міста Ню Йорку. Оте міжнародне шумовиння береться представляти українське імя перед Америкою і перед нами, українськими робітниками, синами і господарями дійсної України. Хто з Американців глядів на те шумовиння і на поважні ряди дійсних Українців, що протестували проти Совітів, той відразу зрозумів трагедію України, котра є під обухом такого шумовиння, як те, що розбиває в Америці протисовітські українські виступи.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІОНЕР ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМ СУДОМ

II.

„Викорінити, знищити націоналістичне коріння на мовному фронті" — під таким наголовком містить свою статтю малорос **Хвиля** в харківськім „Більшовику України" (ч. 7—8, 1933 року). Хвиля невдоволений із сучасного стану української мови. З обуренням раба, що звик носити ярмо, Хвиля нападає на українські назви в науці, бо вони відмінні від російських (власне греко-латинських та західньо-европейських: німецьких, французьких та англійських). Хвиля наводить такі слова як доказ „контрреволюційности": російське „фотометр", українське „світломір"; російське „сектор", українське „витинок"; російське „екран", українське „заступач"; російське „штенсель", українське „притичка"; російське „буфер", українське „відпружник".

В чім тут „контрреволюція"? Аджеж українські вчені хотять наблизити наукові назви до української **народньої** мови, бож дійсно дитині в школі треба довго напружувати память, щоб не забути, що то таке „фотометр", „сектор" та інші чужі слова. Але Хвиля і його московське начальство тим не турбуються. Їм не подобається тільки те, що ці назви в українських шкільних підручниках **не подібні до російських.** Через те Хвиля нападає на „український націоналізм" і збирається його „викорінити". Хвиля пише: „Творення української наукової термінольогії, скеровування розвитку української наукової мови було направлене по лінії штучного відриву від **спільної**, братньої українській мові, мови російського народу". Ось до чого добалакалися харківські комуністичні малороси під диктатурою Постишева! Вже, виходить, що й мова російська **„спільна"** для Росіян та Українців. Словом, „общерусскій", „общепонятний язик"! Чим ця большевицька постанова ріжниться від поглядів першого-ліпшого московського чорносотенця? Коли російська мова „спільна" й для Українців, то пощо здалася „українізація"?

Хвиля добачує „націоналістичне коріння" в словниках української мови, виданих українською академією наук. Як мовні приклади, небезпечні для „спільної батьківщини", Хвиля наводить такі речення з словників: „Московська протекція дорого коштувала Україні"; „безладний блудить мир, а хто сліп, той проводир"; „повна руйнація господарства"; „плутають публику, не даючи нічогісінько". І пан Хвиля торжественно проголошує після цього: „Зрозуміла річ, що таке оформлення словників мало за мету провадити буржуазно-націоналістичну роботу".

Отже за влади російських „революціонерів" не можна писати навіть про царську протекцію, як невигідну Україні, бо такий собі пан Хвиля вважає це за „буржуазний націоналізм". Інші наведені приклади свідчать про найгіршу вразливість панків типу Хвилі. Бо цеж комуністи довели до „повної руйнації господарства", цеж вони тільки „плутають публику, не даючи нічогісінько". Але чи розумно шукати критики большевицької політки аж у словниках? Чи не ставлять отакі надмірно „щирі" Хвилі цілу комуністичну диктатуру в смішне положення? Але Хвиля не тільки шукає „зради" в українській мові. Він дає й пропозицію, як ту мову „вичистити". Радить такі висновки: „а) Припинити негайно видавання всіх словників; б) переглянути словники і всю термінольогію; в) провести уніфікацію технічної термінольогії з тою термінольогією, що є в Радянськім Союзі і вживана на Україні; г) переглянути кадри на мовному фронті і вигнати з цього фронту буржуазно-націоналістичні елементи; г) переглянути український правопис; д) забезпечити цілковитий дальший розвиток української радянської літератури на мовному фронті дійсно большевицькими шляхами, так, як цього вчив нас Ленін, як цього вчить нас тов. Сталін".

Простими й зрозумілими словами — це значить, що українській науці має бути накинена російська термінольогія, бо ця термінольогія (сектор, сеґмент, фотометр, буфер і т. д.), як пише п. Хвиля, „зрозуміла для широких українських трудящих мас"! Хвиля потішає нас, що „вже проведено таку уніфікацію (уодностайнення) в хемічній, фізичній, математичній і географічній термінольогії".

Але на термінольогії ще не кінець. Також правопис, заведений і ухвалений на Україні за допомогою пок. Скрипника, Москва визнала за „буржуазно-націоналістичний". Особливо обурює московських окупантів невідома в Росії буква „ґ" та українське мягчення „л" у чужих словах, як, наприклад, „лямпа", „льоґіка" і т. і. Хвиля лютує проти „лякання" й „ґакання". Вже особлива комісія в Харкові, що переглядала українські словники, ухвалила: „Для визначення двох звуків „г", що має українська мова, визнано за потрібне залишити одну літеру „г".

Це вже цілковита „уніфікація"! Бо тепер Українці під Москвою мусять писати не „ґанок", а „ганок"; не „ґедзь", а „гедзь", а з чужими іменами й словами буде просто біда! Бо доведеться писати не „Гайдельберґ", як вимовляють Німці, а „Гейдельберг", як пишуть Росіяни; не „Ґеґель", а „Гегель"; не „Ґранді", а „Гранді"!

Чому визнано за потрібне скасувати букву „ґ"? Бо так наказує Москва! Хвиля просто пише: „Ці завдання на культурному фронті — з усією большевицькою чіткістю, цілком правдиво поставив, підняв на велику принціпову височінь тов. Постишев"... Отже зайда, московський шовініст, диктатує Українцям, який вони мають ухвалити правопис! Так большевицька Москва, почавши з кличів „самоозначення аж до відокремлення", врешті дійшла до „уніфікації" не тільки господарства й політики, але й до підпорядкування української мови мові пануючої російської нації.

(Кінець).

ҐРОЗА НОВОГО ГОЛОДУ.

Коли в літі цього року анґлійські й американські ґазети подали вістку, що большевицький уряд не пускає їх кореспондентів на Україну, то всі знали, що на Україні мусить бути просто катастрофальний голод. Коли большевицький уряд опісля пустив кореспондентів на Україну, то з цього самого факту повстала думка, що голод на Україні вже проминув. У тому самому дусі говорили кореспондентам большевицькі чиновники на Україні; як сказав один з них, котрий мав ще настільки чести, що признав існування голоду: „Так, признаки голоду були, але це вже справа минувшини".

Багато людей повірили в це, бо багатьом хочеться так вірити. Повірили не тільки большевицькі аґенти, що голоду вже нема, бо вони говорили, що його взагалі ніколи не було. Повірили навіть ті, котрі признавали, що голод був. Думка про дальший голод була така давляча, що свідомість просто не допускала до серця думки, що на Україні далі голодують люди.

Сподівання голоду.

У ці заспокоювання й потішання вдаряє наче громом донесення анґлійської ґазети „Торонто Дейлі Стар". У кореспонденції свого кореспондента, висланій з Києва ще 25. жовтня, „Дейлі Стар" заповідає коротко, що надходяча зима буде теж зимою голоду, хто зна, чи не страшнішого від голоду минулого року.

Цей кореспондент, Пієр ван Пасен, виразно каже: Хоча цьогорічні жнива були обильні, то населення Росії стоїть перед ще одною дуже тяжкою зимою. Старі селяни, що пережили голод минулої зими, чують зовсім певно, що їх ждуть переходи, ще тяжчі від переживань минулої зими. Признають і деякі комуністичні урядники, що голод цеї зими неминучий.

Звідки голод?

На перший погляд ока ця заповідь голоду може видаватися пустим страхом. Як можна припустити голод, коли жнива були такі гарні? Як можна припустити голод, коли не тільки большевицькі чиновники, але й самі селяни ждали кінця голоду через гарний дорід і гарні жнива цього літа?

Відповідь на це можна знайти в податковій системі большевицького уряду. Значить, якби не було цих большевицьких податків, то на Україні голоду не булоб. Україна себе виживилаб, якби не большевицький уряд.

За голод минулої зими уряд винував кулаків та ворогів колективної господарки. Мовляв, це вони через свою відсталу господарку не дали добути з землі стільки хліба, скільки треба на прожиток краю. Щоб доказати правдивість свого твердження, уряд показував на те, що селяни в колхозах не голодували в такій мірі, в якій голодували самостійні селяни. Ріжниця між голодом цього року і голодом минулого року буде якраз у тому, що тепер уже й селяни колхозів загрожені лютим голодом. Засіваючи землю та збираючи жнива, селяни колхозів ждали лекшої зими. В їх памяти був новий приказ про податок із землі, на основі котрого із землі мали збирати сталий податок у розмірах яких 30 процентів збору. Селяни розуміли закон так, що їм лишиться 70 процентів зібраного збіжа на власний прожиток, на засів і на продаж. Проголошення цих нових постанов на весну викликало було загальний оптимізм. Селяни взялися були до роботи з новою надією.

Та цей новий закон був не новою надією, але новим глумом над селянством. Стало це відомо аж тоді, коли на селах появилися податкові урядники та почали збирати податок. Щойно тоді показалося, що податок не обчисляється відповідно до справжніх жнив, але відповідно до пляну засівів, які поробив уряд. Отже селянам забирається не 30 процентів їх справжнього збору, але 30 процентів того збору, який вони малиб, якби плян засіву уряду був докладно виконаний. Коли урядовці почали стяґати з селян цих 30 процентів упляновоного урядом збору, то селянам не лишилося 70 процентів їх збору, але далеко менше: в найкращому разі яких 20 процентів (одна пята частина збору), а звичайно багато менше: 15 процентів, 10 процентів, а деколи то лише 5 процентів. Коли це перемінити на відому нам формулу снопів, то покажеться, що селяни, працюючи на державних фармах большевії, діставали в найкращому разі кождий пятий сніп; звичайно діставали семий і десятий, а деколи то лише кождий двацятий сніп.

Селянин у польськім пеклі й у московськім раю.

Можемо тепер порівнати користи з праці для державного кріпака в большевії з доходом праці селянина, що робив на лані в польського пана в Галичині. Підчас аґрарного страйку в Галичині в 1902 році підношено як найгірший визиск віддавання женцеви 13-го снопа. Страйкарі домагалися десятого снопа. Та між доходом галицького селянина, визискуваного польським дідичем, і доходом селянина в колхозі заходить та ріжниця, що галицький селянин діставав 13-тий чи який там сніп за само жниво, а селянин у колхозі дістає свій „сніп" за всю роботу коло збіжа, отже не лише за жнива, але й за веснування, за полення і молотьбу, за котрі галицький селянин був плачений окремо.

Щойно це порівнання дає нам основу зрозуміти, чому український селянин у колхозі жиє тяжче, ніж жив найбільше визискуваний польським дідичем галицький форналь. Щойно тепер можемо зрозуміти, чому український селянин голодує в большевицькому раю так, як навіть галицький селянин-пролетар до війни не голодував. Щойно тепер можемо зрозуміти, чому галицький безземельний халупник ще не покидав землі масово, а на Україні, як свідчить ван Пасен, є нині цілі села, в котрих нема ні одної живої душі, в котрих кожда хата порожна. Сотки тисяч селян кидають села та втікають у міста.

Як уряд не здержить виходу селян із сіл, то цеї зими та на весні села опустіють, і через те слідуюча засівна кампанія випаде ще гірше, як цьогорічна. Голодувати тоді вже буде не тільки українське село, але й московське село; і не тільки село, але й місто.

ОСТАННІЙ НАСТУП 11 КУРІННЯ 4 ЗОЛОЧІВСЬКОЇ БРИҐАДИ УКР. ГАЛ. АРМІЇ НА ГАЛИЦЬКІЙ ЗЕМЛІ

По занятті міста Золочева 11 курінь розмістився в бувших австрійських казармах на одноденний відпочинок, бо, почавши майже від Борщева аж до Золочева, не мав ніякого віддиху. Відпочинок у Золочеві принято з великим вдоволенням.

На другий день по заняттю міста Золочів прибрав український характер. Всі польські написи на урядах, як також на жидівських крамницях, зістали замінені нашими. В обидвох українських церквах торжественно відправлено богослуження, а місцеве населення молилось і дякувало Всевишньому за освободження зпід ляцького ярма. По церковній відправі всі мешканці вийшли на вулиці міста, щоби повитати своїх стрільців, які побідоносно прямували дальше на захід.

Коло години 1 пополудні 11 курінь, сформувавшись у сотні, почав виходити з казарм, дальше в погоню за ворогом. За хвилю цілий курінь в цілому боєвому порядку вже маширував вулицями міста в сторону Гологір. Як приємно було подивитись, як ішла сотня за сотнею, співаючи улюблену пісню У. Г. Армії, а то: „Козак відїжджає, дівчинонька плаче". Бадьоро маширували дальше. Місцеві мешканці стояли по обидвох сторонах вулиць та взносили оклики на честь нашої армії і тих любих хлопців, котрі, не зважаючи на ріжні невигоди і недостачі, які сильно давались відчути в армії, дальше наступали на ворога.

Вийшовши з Золочева, 11 курінь подався на полудне в поблизькі гори, щоб заняти позицію під Гологорами. На третій день курінь повів сильний наступ на місточко Гологори, і хоч був сильний опір Поляків, місточко здобуто. Здобувши Гологори, не було приказу, щоб іти дальше. Ми окопалися зараз за місточком і вижидали дальших приказів. Перед вечером Поляки зашахували нас зліва так сильно, що ми мусіли опустити місточко.

Тут хочу згадати, що узброєння нашого куріня було дуже оплакане. До австрійських крісів ми діставали російські набої, або властиво ніякі. Скрізь по нашій армії давався відчути брак амуниції. Сотні ішли до наступу з крісами, але без штиків (баґнетів). Щодо харчу, то стрільці були дуже слабо відживлювані. Одначе стрільці розуміли, що ми зістали відтяті зовсім від світа, тому вдоволялися тим, що було, і вірили в кращу будучність.

В околицях Гологір 11 курінь провадив кілька днів малі бої, але це була позиційна боротьба, бо більших наступів не робилось.

Дня 26 або 27 червня, в ночі, почав падати сильний дощ, так, що ми перемокли до нитки. Коло півночі прийшов приказ, що на другий день рано наш курінь має піти в наступ, як також то буде загальний наступ на цілому фронті при помочі артилерії. Також було сказано довірочно, що на фронт проти нас прийшла армія з Франції й вона буде наступати. В ночі коло години 2 приїхали кухні до сотень і майже на потемки роздали снідання, яке складалось з чорної кави, зглядно цикорні. При цьому заховано всяку осторожність, щоб ворог не запримітив наших рухів.

По сніданню заряджено збірку сотень, де сотні мали дати звіт про стан своїх людей. Через ніч стан людей змалів, бо деякі свіжі новобранці слабодухи, користаючи з лісної околиці, кудись скрились, або втікли домів.

Почався досвіток дня 28 червня 1919 року. Кожна сотня 11. куріня гусаком, на переді з її командантом, прямували, щоб заняти своє визначене становище, звідки мала наступати.

Почало сходити сонце і освічувати своїми золотими промінями ліси і долини околиці Гологір. При цьому ми завважали великий рух на ворожій стороні: це уставлялась ворожа піхота в синіх галерських убраннях до наступу.

За хвилю почався наступ. Наша артилерія, яка так славно провадила провід у всіх наступах аж до самого Золочева, по кількох стрілах зовсім замовкла. А замовкла тому, що бракувало набоїв до гармат. Це прикре положення нашої артилерії було нам добре відоме і тому вся підмога спочивала на нас самих. А резервою 11 куріня був хіба густий ліс за нами.

На цілій лінії зчинився загальний рух, бо наші стрільці почали наступати на ворога в розпущеній лінії. Наступ почав майже цілий курінь і стрільці почали посуватись під сильним ворожим вогнем машинових крісів вперед. Коли сотні підсунулись ближче ворожих позицій, переконалися, що мають перед собою сильну армію Галера на чолі з французькими офіцирами.

Зі всіх сторін засипано нас сильним вогнем французьких машинових крісів, а згори падали на нас тяжкі екразитові ґранати з тяжких французьких армат. Тут і там почулись сильні зойки ранених наших стрільців. Про ратунок ранених не було що й думати, бо перед нами висунулась густа лава армії Галера.

Наші стрільці з крісами без баґнетів ідеякі лише з кількома патронами в кишені опинилися в дуже критичному положенню. Перед собою мали сильно узброєну і свіжу армію, яка почала протинаступ. Наш курінь почав відступати назад в сторону Золочева. [illegible]це хвилеве замішання використала ворожа кіннота, яка, маючи легкі французькі машинові кріси, подалась на наші зади.

В цей день ми відступили майже на цілому галицькому фронті, але це перед переважаючим ворогом, перед сильною армією Галера, яка була узброєна в ріжні роди французької зброї.

Польща дістала від Франції не тільки узброєння, але навіть були французькі старшини в польській армії. Як нас провадили Поляки як полонених, я бачив також за фронтом чорних жовнірів, які походили з Африки. І тому наша армія мусіла податися перед переважаючою силою ворогів, які при помочі циганської румунської армії окружили нас від сторони Станиславова.

Це вже був останній наступ 11 куріня 4 золочівської бриґади, який так побідоносно виходив зі всіх боїв з Поляками, почавши зпід Борщева, аж по Гологори.

Стрільці, враз зі своїми старшинами, з тяжким болем на серці лишили галицьку землю. Лишили ту землю, яку зросили своєю кровю, і в якій то землі спочив найкращий цвіт нашої молоді, ті, які на зарані свойого життя поклали свої буйні голови від Львова аж по розлогі степи Великої України.

Спіть, дорогі друзі, спіть і про волю України сніть.

Юліян Баранюк.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Т. Т., Фреквил, Па. — Може бути Поляк, а може бути й Українець. І може бути Поляк, який походить з України.

Дописи тепер дещо задержуються, бо так є звичайно в листопаді, коли є їх більше ніж в інших місяцях.

Рукописів не звертаємо. На це звертали ми вже стільки разів увагу, а дописувачі далі допоминаються від нас того, чого не робить ніяка інша ґазета.

ПРИЇХАВ! ЗЕЛЬМАН! ПРИЇХАВ!

до свобідного краю Злуч. Держав Америки від тиранів-деспотів, кровопійців-большевиків, котрі тюрмою й голодом винищують український народ на Україні.

ДО БОРОТЬБИ ЗА ІСНУВАННЯ!

Хай дізнаються в Білім Домі волі і свободи у Вашингтоні, хто приїхав? і чия кров на його руках. Це має зрозуміти також кожда українська душа з тілом тут, в Америці. Як не буде України, не буде й українського народа, то і нас тут не стане.

Кличе дзвін тревоги Українців на

ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД

В СУБОТУ, ДНЯ 2-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1933 РОКУ

в годині 2-гій пополудни.

Збір і ПОХІД розпічнеться з Українського Дому, 1317 W. FAYETTE ST., SYRACUSE, N. Y., а закінчиться ВЕЛИКИМ МАСОВИМ ВІЧЕМ в Українськім Домі.

Українче й Українко! Кинь всяку роботу в той день і вступай в ряди походу і помагай спасати свою рідню з кігтів кровожадних опирів-большевиків. Не плач і не нарікай, а памятай, що приходить пора суду над большевицькими злочинцями. **Всі до походу і на віча.** Взивається громади Українців з **Оборн, Фултон, Геркімер, Ютіка, Елмайра, Н. Й., і Сейр, Па.,** до прилучення в поході! 274,6-7

Комітет Протестаційного Походу і Віча.

УВАГА! ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ПАРОХІЇ, УКР. КЛЮБУ, ВСІХ ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І СЕСТРИЦТВ МІСТА ВІЛМІНҐТОН

:——::——: відбудеться :——::——:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

ПОСВЯЧЕННЯ У. Н. ДОМУ

котре розпічнеться в годині 10-тій рано.

В годині 10-тій рано розпічнеться Служба Божа в асисті позамісцевих священиків. По Службі Божій **спільний обід, концерт і забава.**

На це Торжество запрошується офіціяльно всі околичні громади. Програма концерту велика і багата, буде виступати група танцюристів, діточа орхестра та ін. Кождий культурний нарід любить і дорожить своїми національними святощами. Збудім же і ми любов до свого рідного, прибудьмо всі на це торжество, нехай не бракне ані одного Українця й Українки на тім святі. — **Комітет.** 274

ПОЗІР! ТРОЙ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТРОЙСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ, ВСІХ КЛЮБІВ, БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ і СЕСТРИЦТВ

:——::——: уряджується :——::——:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ (COR. MONROE & 3rd ST.)

ЗІ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

1. **По Службі Божій в церкві ПАНАХИДА за поляглих героїв.** — 2. **В годині 3-тій пополудни на галі „СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ":** Вступне слово **п. О. Заяць.** — **Злучений хор** (тройський церковний і вотервлітський Горож. Клюбу). — **Шкільний хор** як і **Хор Союза Українок** під управою **проф. Юрія Березинського.** — Барітон сольо „Ой Дніпре, мій Дніпре", уривок з „Гайдамаків" Шевченка, **п. Григорій Бомба.** — Дует тенор і барітон „Не чужого ми бажаєм", **п. Юрій Березинський і п. Сем. Слота.** — Акомпаніямент фортепяну **панна Амелія Стефаник** з Пітсфілд, Масс. — Відчит виголосить **о. Константин Курило.**

Проситься до ласкавої співучасти у відсвяткованю того свята місцеве громадянство як і з Олбані, Вотервліт і Когус. 274

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА РОЧЕСТЕР І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

БРАТСТВО СВ. ЙОСАФАТА, ВІДДІЛ 217 У. Н. СОЮЗА

:——::——: відсвяткує :——::——:

25-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ

СВОГО ІСНУВАННЯ

В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В ГАЛИ „AMALGAMATED", 476 N. CLINTON STREET.

ПРОГРАМА слідуюча: **В 10-тій годині рано відправиться Служба Божа і Панахида за померших членів Братства.** Всі члени і члениці повинні бути в церкві. **Точно в 6-тій годині ввечір розпічнеться СВЯТО-ЮВИЛЕЙНЕ.** Отворення свята і вступне слово виголосить предсідник **Михайло Бінашевський.** Потім промовить місцевий священик **о. Василь Турула.** Кілька пісень відспіває **Укр. Церк. Хор Боян** під проводом **Романа Дмитрова. Укр. орхестра** під управою **Мих. Юркова** відіграє кілька пісень. Опісля наступить справоздання Відділу за 25 літ, яке здасть **секретар відділу.** Головну промову виголосить гол. фінансовий секретар У. Н. Союза **п. Роман Слободян. Виступ укр. національних танків,** а опісля **забава до пізної ночі.** Братство запрошує всі Братства, Товариства, Сестрицтва і ввесь укр. загал взяти участь в цім Святі.

270,2,4

Комітет Свята.

ПОЗІР! БРІДЖПОРТ, КОНН., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖ. АМЕРИК. КЛЮБУ, ВІДДІЛУ 59 У. Н. СОЮЗА, ВІДДІЛІВ 139 і 179 У. Р. СОЮЗА, УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ, СЕСТРИЦТВА ПОКР. ПР. ДІВИ, МОЛОДЕЧОГО КЛЮБУ, УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ

:——::—— уряджується :——::——:

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ПРОТИ МОСКОВСЬКИХ КАТІВ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В Y.W.C.A., ЗАРАЗ КОЛО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ, 54 BEACH ST.

Початок в годині 3-тій пополудни.

На головного бесідника запрошено добр. ГАЛЕНДУ з Гартфорд, Конн. Дохід з віча ухвалено післати на Голодуючих на Великій Україні.

Проситься всіх Громадян з Бриджпорт і околиці до численної участи у цім протесті. — **Комітет.** 274

ПОЗІР! МІННЕАПОЛІС, СТ. ПОЛ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

в годині 7.30 ввечір

:——::——: розпічнеться :——::——:

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ПРОТИ ЧЕРВОНИХ КАТІВ

ПІД Ч. 505 — 4th ST. N. E., МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Шановні Українці Громадяни! Тепер, коли московський кат-наїзник виголоджує українське населення на смерть, ми повинні всі стати до протесту як один, хотяй американське правительство визнало большевицьку тиранію, тим більше право ми, Американці українського походження, маємо вспоминатися за своїх братів з Великої України. Це має і повинен зрозуміти кождий американський Українець і Українка. Тож **26. листопада** нехай не бракне ані одного Українця і Українки на тім простестаційнім вічу, без ріжниці переконань та партій. Приходіть всі, бо пора це великая є.

274 **Комітет Протестаційного Віча в Міннеаполіс, Мінн.**

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

КОЛИСЬ І НИНІ.

Сто літ учені поважали теорію про повстання світа, придуману німецьким фільософом Кантом та затверджену француським астрономом Ляплясом, за котрою небесні тіла повстали серед безконечного простору світа з газових мраковин, що кружляють довкола себе.

Недавно на зборах Американської Академії Наук виступили два вчені, які мають про повстання зір зовсім інші пояснення.

Коли зі своїми думками виступили Кант і Ляпляс, то всі освічені люди були тими думами подратовані. Роблено всякі способи не тільки ті думки осуджувати, але й не дати їм ширитися та переслідувати їх прихильників. Нові думки про ту саму справу появилися на перших сторонах ґазет, читали їх міліони людей, але нікому й на думку не приходило струтити один волосок з голови вчених, що вивертають старі поняття.

КРУЖЛЯННЯ ПОГОДИ.

На цій самій конференції Краєвої Академії Наук виступав д-р Абот, секретар відомої Смитсонської Інституції у Вашинґтоні, з цікавими відкриттями про погоду. На основі довгих розслідів д-р Абот прийшов до переконання, що погода повторяється що 23 роки. Отже рік 1956, буде мати таку саму погоду, як рік 1933.

Він пояснює це повертанням до землі соняшних плям.

Тут ще менша нагода сваритися за погляд, бо чи правду сказав д-р Абот, переконаємося дуже скоро, бо відповідно до цеї теорії рік 1934 мав би мати таку погоду, яка була в 1911 році.

КЛИН КЛИНОМ?

Видавнича спілка Джана Дея відкликала заповіджене видання нової книжки Гітлера, що мала мати наголовок: „Нова Німеччина хоче праці й спокою". Своє нове рішення накладці пояснюють тим, що згадана книжка занадто пропаґандистична.

Принимаючи проспект книжки, вони мали тільки перші і частини. Діставши цілий рукопис, вони пізнали її пропаґандивний характер та рішили її не видавати.

Це пояснення не вдоволяє всіх. Що книжка Гітлера буде пропаґандистична, це можна було згори знати. Щож іншого могло вийти зпід пера Гітлера, як пропаганда?

Далі пояснюють накладці, що Гітлер пропустив ті свої вислови, які звернені проти Жидів. Видно, не хотів, щоби їх читали в Америці.

Та й це не вдоволяє прихильників свобідної дискусії. Як Гітлер справді пропустив деякі свої вислови, то краще було видати книжку з тими пропусками, а потім дати іншим нагоду показати, що він пропустив. Цим Гітлер самий себе краще схарактеризував би, ніж потрафив би це зробити хтонебудь інший.

Коли до цього ще додати, що накладці видали аж три книжки проти Гітлера, то кождому стане ясно, що вони руководилися бажанням побобрювання Гітлера навіть при помочі замикання рота Гітлерови.

Правда, Гітлер, який самий таких способів уживає, не має основи нарікати на таке трактування, але люди, які виступають проти кнеблювання уст літератури й ґазеті Гітлером, чейже не повинні вживати гітлерівських способів навіть для боротьби проти Гітлера.

Клин можна вибивати клином, вогонь можна деколи поборювати вогнем, але коли такі способи примінити до культури, то де властиво культура опиниться?

ЗАВТРА

В СУБОТУ 25 ЛИСТОПАДА 1933

П. СТАСЮК

ОТВИРАЄ ФІЛІЮ СВОГО МАСАРСЬКО-РІЗНИЦЬКОГО ЗАВЕДЕННЯ

під числом 628 - 5th AVENUE,

між 17 і 18 вулицею, білий дім в бльоку

BROOKLYN, N. Y.,

З нагоди отворення першої Філії свого заведення, поручаю на пятницю і суботу (24 і 25 листопада) слідуючі товари і ціни:

ВУДЖЕНІ ШИНКИ (ЗАДНІ)	15 Ц. ФУНТ	ЛОЙН оф ПОРК В ЦІЛІМ КАВАЛКУ	12 Ц. ФУНТ
СВІЖІ ШИНКИ (ЗАДНІ)	14 Ц. ФУНТ	КИШКИ РИЖОВІ АБО КАШАНІ	10 Ц. ФУНТ
Вуджений Тендерлойн	17 Ц. ФУНТ	ПАПРИКІВКА	10 Ц. ФУНТ
КОВБАСА ВУДЖЕНА (СІКАНА)	20 Ц. ФУНТ	КОЛІНКА ВЕПРОВІ	10 Ц. ФУНТ
КОВБАСА СВІЖА (НЕ ВУДЖЕНА)	18 Ц. ФУНТ	КИШКИ БУЛЧАНІ	16 Ц. ФУНТ
		КАПУСТА	6 ц. фунт
		ГОЛОВИ ВЕПРОВІ	2 ц. фунт

УВАГА ДЛЯ БРУКЛИНЦІВ! — Кождий покупець, котрий зробить закупу вище доляра в Бруклинськім склепі дістане одну „СІЛЬСЬКУ КОВБАСУ" ЗАДАРМО.

П. СТАСЮК

ФІЛІЯ:

628 - 5th Avenue,
(між 17 і 18 улицею, Білий Дім у бльоку)
BROOKLYN, N.Y.

124 First Avenue,
МІЖ 7-мою й 8-мою ВУЛИЦЕЮ
БІЛИЙ ДІМ У БЛЬОКУ
NEW YORK, N. Y.

ЯК РІВНОПРАВНІСТЬ, ТО НАЙ УЖЕ БУДЕ ВСЕСТОРОНА.

Мейрі Мек Кормик, оперова співачка, сама признається, що вона запротестувала проти того, що панна Ґрейс Виліємс, котра пише життєписи грузинських князів Мдіванів, з котрої походив розведений муж співачки, хоче подати до публичного відома зміст тайної умови між Мейрою Мек Кормик і її мужем з нагоди розводу.

Мейрі Мек Кормик запротестувала в цей спосіб, що вибила авторку по лиці.

І справді, чому не вибити? Невжеж американські жінки не рівноправні з мущинами під кождим оглядом? І чи американські автори вже не билися по лиці, посварившися за авторську крадіж?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОДЯКА

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за скоре виплачення мені посмертного по моїм чоловіку Іванови Ґульвачеви. Також дякую місцевим урядникам за їх труд і всім членам Тов. Запорозька Січ, що взяли участь у похороні.

Параня Ґульвач,
члениця 206 від. У. Н. С.,
Вунсокет, Р. Ай.

ЧУЖІ СИМПАТИЗУЮТЬ З УКРАЇНСЬКОЮ ДЕМОНСТРАЦІЄЮ.

До редакції „Свободи" наспіло таке письмо:

Ми, руська кольонія Америки, витаємо Вашу демонстрацію і протест проти катів большевиків у Росії і на Україні. Ми висказуємо своє співчуття для боротьби за визволення наших братів зпід гнету большевиків, котрі розстрілюють невинно наших братів, морять голодом та висилають на Сибір.

Ми, рускі в Америці, все з Вами за визволення наших братів.

Ми проти III. Інтернаціоналу і Комінтерну.

Ми проти переслідування релігії.

Ми проти комуністичної партії.

Хай жиє національна революція!

Хай жиє свобода кождого народу!

І. Доналд,
Л. Кунлей,
Путнам, Конн.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА КАТОЛ. ПАРАФІЯ СВ. ЙОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

:——::——: уладжує :——::——:

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В СІЧОВІЙ ГАЛИ, 229-33 SPRINGFIELD AVE., NEWARK, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір.

Запрошується ввесь український загал до ласкавої участи.

274 **А. Витязь,** пар. секретар.

Непевний.

— Прошу пані, перший наречений ваш називався Антін, другий Володимир, а третій Кирило. Чи то припадок, чи може пані вибираєте наречених поазбучно?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Геть з комуністичною наволочю!

Згідно з постановою останніх зборів наради представників филаделфійських орґанізацій відбудуться в неділю, дня 26. листопада, точно в годині 6:30 пополудні, в домі Горожан при 847 Н. Френклин вул. На цих зборах здасть звіт делеґат З.А.У.О. на Конґрес Обєднання.

Рівночасно филаделфійське зорґанізоване громадянство висказує отсею дорогою свій щирий привіт Українцям з Ню Йорку й околиці, а зокрема Чорноморській Січи, за так взірцево переведений протестаційний похід проти гнобителів України та пятнує якнайрішучіше виступ комуністичного, наемного шумовиня проти визвольних змагань нашого народу.

Над юдиною працею московських служаків, яка виявилась у повній наготі в часі протестаційного походу в Ню Йорку, заберуть слово представники наших орґанізацій на своїх чергових зборах, і тому в неділю не сміє бракувати ані одного представника!

Управа Злучених Амер. Укр. Орґанізацій міста Филадельфії.

———o———

ФИЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Звідомлення Стрілецької Громади.

1) Зголошення по Пропамятну відзнаку У. Армії.

Управа громади взиває востаннє бувших членів нашої Армії внести прохання про надання Пропамятної Воєнної Відзнаки. Всі зголошення слати негайно на адресу секретаря Громади:

Dr. PAUL DUBAS,
1430 W. Girard Ave., Philadelphia, Pa.

2) Військові відчити.

Заходом місцевих Гуртків відбуватимуться військові відчити. Перший такий відчит відбудеться в Филаделфії в неділю, дня 26. листопада, точно в годині 5 пополудні, в домі Горожан, з нагоди річних зборів Стрілецького Гуртка ч. 1. На цих зборах мають явитися всі члени Гуртка з Филаделфії, Честер та з околиці.

3) Дійшло до відома Громади, що між нашими громадами вештаються людці, які подають себе за членів нашої Армії та збирають ріжні відомости про аше життя. Щоб охоронити наших громадян, Управа Громади проголосить небаром точний список усіх бувших членів Армії, котрі жиють тепер у Злучених Державах.

..Управа У. С. Громади.

С. М.

ОСІНЬ СУМОВИТА.

Зелені царівна
З літом улетіла,
Осінь сумовита
З вітром загостила:
Трясе листячко лісами,
Бродить з мраками й дощами,
Холодом на землю сіла.

Ізза хмар осінніх
Сонце поглядає,
Світить, та надармо
Літочка шукає;
Ранок блисне, усміхнеться,
Днина скоро десь минеться,
Пітьма землю огортає.

Де-де дике зілля
В полі ще гойдаєсь,
Зісохлий листочок
В рів тихцем ховаєсь;
Лиш одна собі травиця,
Землі чорної сестриця,
Мовчки снігу дожидає.

Жалем, тишиною
Гай, поля наводить,
Дике гайвороння
Сумну пісню заводить;
А в душі десь ген глибоко
Стає всього, всього жалко,
Що зима оттут заноситься.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА"

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Цей раз „Вісти" не ідуть просто з „Евеню Ей", але з віддалі 400 миль. Обчислив, що таньше мене винесе видужання в фізично-культурнім готели чим „Ексрей" і операція в Ню Йорку. Можливо, що операція більше в моді як фізична культура; там ліпше доглядають, там доктори, гарні норски, запах шпитального повітря — все таке аристократичне, що там чоловік себе почуває дійсно за щось важного і слабого. Тут все противно: кажуть ходити, співати, сміятися, купатися, медицини жадної не дають, навіть їсти не дають. На „есид" в жолудку дають 2 помаранчі і 2 грейпфрути на день. Решту можна пити води кілько хочеться, або кілько можна витримати.

Тепер тут є до 300 осіб. Вже і Українці знають про цю місцевість. Хоть я їх тут не знайшов, але побачив на стіні український образ. Мама колише дитину і вишиває, маленький хлопчик на лавці пробує сам взутися, бо на дворі дуже гарно, що видно через вікно, дитина в колисці тримає червону квітку в руках і дивиться на неї.

Я пізнав, що то український образ, але гадаю, як він тут дістався; дивлюся, а на долині є картка: Painted by J. Katamay. Frame donated by Mrs. Tess Tarantous. Aug. 1932 Я зрадів, що то дійсно українського артиста робота, бо чув за п. Катамая в Шікаґо і також бачив в Павільоні більше його гарних малюнків. Я лиш на тій картці під образом написав „Ukrainian Mother" — ліпшого імя не міг видумати на цей образ, хай хоть то робить свою роботу. Тут все є від 200 до 500 людей з цілої Америки, Канади, навіть з Англії. Тепер є 2 судді, один священик, екс-банкир, фабрикант, артист, співаки і спірачки і взагалі професіональні робітники, котрі більше нервово ослаблені чим фізично. І ті, що мають перед собою більше роботи, як за собою.

Шкода, що стація W.O.V. не заносить програми на 400 миль від Ню Йорку. А цікаво булоб почути програму Сурми без власної особи і всякої помочі. Як справляються там заступники в особі д-ра Демидчука і Івана Кібали з програмою? Знаю, що Марусі на програмі не буде, вона є тут зі мною (щоб Mrs. зле не зрозуміла, властиво тут приготовляю дальший тяг Василь і Маруся. На слідуючій програмі має бути (вже маю готове) „Москалі втікають з Галичини", а що розбили ґуральню, то всі пяні, все нищать, палять, за жертвами шукають; тут Маруси не легко буде. Ця програма буде на 4-го грудня або може ще 26-го листопада, залежить, чи я схочу бути на самих помаранчах тиждень чи дві неділи.

(Оґол.) — М. С., Dansville, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ